

Előfizetési ár: helyben egész évre 9 frt., félévre 4 frt. 50 kr. vidéken egész évre 10 frt., félévre 5 frt. A közlemények és üzenetek bérmentesítendőek.
Hirdetésekért soronként 14 ujkr.

Megjelen minden vasárnap.
Megrendelhető minden cs. kir. postahivatalnál, a szerkesztőségnél, ujtér 10. sz., és Kiliai Gy. könyvkereskedésében, vacs. utca Parkfrieder-féle házában.

ORVOSI HETILAP.

Honi s külföldi gyógyászat és kórbuvarlat közlönye.

Nyolczadik évfolyam.

Felelős szerkesztő és tulajdonos **Markusovszky Lajos** tr. Főmunkatárs **Balogh Kálmán** tr.

Tartalom: Korányi Frigyes tr.: A hólyagsás tüdőlégdag gyógyításáról. — Koller Gyula tr.: Az elhizottság és annak gyógykezeléséről. — Könyvismertetés. Versuch einer Pathologie der Nerven, von Dr. Valentin. — Lapszemle. Vér-átömlesztés gyermekágyasoknál. — Hólyagdéből álló kő. — Csigolyatörés, halál 40 óra múlva, bonczolás. — Apróbb szemelvények.
Tárca: Darwin elmélete vagyis a fajok eredésének bírálata. (Folyt.) — Nyílt válasz Mendl Lajos tr. úrnak. — Távirati magán-sürgöny. — Vegyések. — Pályázatok.

A hólyagsás tüdőlégdag gyógyításáról.*)

Korányi Frigyes tr.-tól.

(Folyt.)

Eljárásunk a kátrány-gőznek beszívásánál az volt, hogy elég öblös tálba egy—két iteze forró víz öntetvén, ehhez a környülmények szerint két—négy—hat kalánnyi kátrány töltetett; az ezen keverékből kifejlett gőz fölébe tartván a beteg száját, képessége szerinti mély belégzések által öt—tíz perczig szívta be azt. Izgatag takhártyájú betegeknél erős mellszorogás és köhögés szoktak eleintén beállani s ezen esetben a beszívást félbeszakítottuk, s napjában csak egyszer-kétszer használtattuk. A szerelés ezen akadály azonban nem szokott tartós lenni, a betegek csakhamar jól türik s azon mértékben az egyes alkalmazások ideje meghosszabbittatik, magától értetődően: hogy ha a folyadék hűlni kezd, az újból hozzá töltött forró vízzel hevítettik. Tömöröbbé lehet a gőzt az által tenni, hogy a beteg fejét s az alatta párolgó tálat kendővel beborítja; ekkor is szükséges azonban a kendőt időnkint föllebbenteni, nehogy az arcz és fej kelletén túli hevítése fejfájást okozzon. Hol még ennél is behatóbbá akartuk a szerelést tenni, ott a tömör kátrányt tartalmazó edény alá szesz-lángot gyujtattunk. Naumann tanácsa szerint a betegeket kátránygőzzel terhelt szobákban időztetni, a vázolt eljárás sikere mellett nem volt szükséges, s mindenesetre figyelmessé teszszük, kik megkísérteni ohajtják, a kátránynak igen szívósan tapadó, nehezen elűzhető szagára. Ezen beszívások mellett jó szolgálatot tett a Lobelia inflata főstvénye gyüszüvirággal vagy borostyánmegyvizzel. Gyermekéknél, hol kivált hőkhurut folytában föllépő hörgöcslob után légdag fejlődött, ezen gőzölgéseknek meglepően jó sikerét láttuk, azon változatokat, miket az alkalmazásra nézve a gyermekek nyugtalansága föltételez, könnyű eltalálni. Ugyancsak ezen kis betegeknél kedvező sikerrel használtunk összetört fenyőlavelekből főtt fürdőket is.

*) Elejét l. az OHL. 32-ik számában.

Azonban oly betegeknél is, kiknek mellkasán csak gyéren lehetett elszórva itt-ott egy-egy sipoló vagy más száraz hurutos zörejt hallani; míg ellenben az erősen működő feszes nyakizmok, a telt torkolat-visszerek, a mellkas alakja, a rekesz állása, a szív vagy máj helyzete és kiterjedése, fejelfogultság sat. kiterjedten jelenlevő tüdősejttágulásra és ezzel párhuzamosan haladó, belőle eredő vérkeringési akadályra mutatnak, a kátránygőz beszívásokat hasonlóan jó sikerrel használtuk. Épen ezen esetekből, hol a vérkeringési akadályok közvetlen összefüggésben vannak a légdaggal és összhangzásban ennek terjedelmével, s hol a kátránygőz beszívások huzamosb használata mellett meglepő eredményeket volt alkalmunk látni; ez esetekből kiindulva kiemelendőnek tartjuk, mit előbb a légdag gyógyíthatóságáról mondtunk volt, hogy t. i. a légdagos beteg tüdejének nem minden részlete van a szerves elváltozás egyenlő magas fokán s hogy a távolabbi súlyos tünetények jelentékeny része függhet az elváltozásoknak részben oly fokától, mely még a gyógyszerelésnek hozzáférhető.

A vérkeringési akadályok, kivált a középkorban levő egyéneknél gyakran tűnnek elő az u. n. aranyeres mozgalmak, vagy kifejlett aranyér kórképe alatt, s a beteg, de gyakran a futólag vizsgáló orvos előtt is, az ide vonatkozó alkalmatlan érzetek és panaszok, emésztési nehézségek, szélképződés, puffadás, székrekedés, keresztfájdalom, végbélizgatottság, általános lankadság, kedvetlenség, izgékonyosság — eltakarják a tünetények valódi okát, t. i. a fölhágó visszér vérenek lefolyási akadályát; sőt ha vannak is jelen légzési nehézségek, szívdobogás: ezek is az aranyér nyakába akasztatnak annyival inkább, minthogy az aranyérnél követni szokott eljárás ezen esetekben is sikeresnek mutatkozik.

Az bizonyos, hogy ezen vidék erős alkotású, dúsan táplált, hogy úgy mondjam abdominális népfajánál időnkénti vérszivók a végbél táján, drasticus hasajtók még hosszú ideig is használva — mint az az empiricusoknál folyó szokásban van — rövidebb-hosszabb ideig tartó könnyebbséget hoznak elő; sőt azt

